

Светозар Влајковић

И НЕВИДЉИВИ
ВОЛИ ВАТРОМЕТ

Драма

СВЕТОЗАР ВЛАЈКОВИЋ рођен је у Београду 5. јануара 1938. године.

Завршио Правни факултет.

Четири деценије уређивао културне програме у Радио Београду.

Објавио је четрнаест романа, четири збирке приповедака, неколико десетина радио драма и телевизијских драма. Изведена су три његова позоришна комада, а у периодици објављено још неколико.

Изведене драме:

Грејалица (Атеље 212, 1968), *Сивари у врџу* (Театар лево, 1970), *Расџанак* (БДП, 1977).

Штампане драме:

Зидане (Сцена 1/1977), *Вечерњи џиркачи* (Сцена 2/1983), *Дон Жуан, београдски* (Сцена 6/1986), *Понављач* (Сцена 6/1991).

У есејистичким радовима бавио се теоријом позоришта и глуме, естетиком радија, књижевним животом, а неколико текстова посветио је истакнутим српским писцима и сликарима.

Као сликар, тематски је везан за пределе и људе који допуњавају имагинативни свет његових књижевних дела. Илустровао је три своје књиге.

Укупна његова делатност усмерена је ка проналажењу смисла и афирмацији живота.

Светозар Влајковић живи у свом родном граду.

Светозар ВЛАЈКОВИЋ

И НЕВИДЉИВИ ВОЛИ ВАТРОМЕТ
Драма

ЛИЦА
по следу појављивања

КЕХИЛ

ДОКТОР

ПОМОЋНИК I

ПОМОЋНИК II

РЕЖИСЕР

РЕПОРТЕР

ТЕЛЕФОН

МАКСА

ЖЕНА

МАЈКА

БИБИШ

ОНА

САХ

ЖЕНА 2

СИРОТИЦА

ПРВИ ЧИН

Сцена I

Доктор и проф. Кехил корачају на просценијуму.

Свештозар у зледалишту се смањује. Кехил посправа по упућивање.

КЕХИЛ: Ала мрак брзо пада!

ДОКТОР: Данас свашта брзо пада, професоре.

КЕХИЛ: А тек смо започели шетњу.

ДОКТОР: Вама и мени мрак никад није сметао. Напротив, што већи мрак, нама све боље.

КЕХИЛ: То време је прошло. Наступа доба пуне светлости, демократија за коју смо се толико борили!

ДОКТОР: И победили! Осим ако вам ресор унутрашњих послова, којим одсад руководите, не изгледа као некаква сића.

КЕХИЛ: Далеко било да је сића. Нисам ја кренуо у све ово због власти. Чак ми помало смета што су ме до јуче сви знали као професора а сад треба да држим пендрек.

ДОКТОР: Не брините, овде се све брзо заборавља. Немојте да вас ја томе учим. Док држите пендрек, сви вас хвале или држе језик за зубима. Зато пазите да вам се некуд не откотрља.

КЕХИЛ: Пендрек или језик?

ДОКТОР: Ни један ни други.

КЕХИЛ: Пазићу, разуме се да ћу да пазим!

Корачају просценијумом.

КЕХИЛ: Мрак је све црњи.

ДОКТОР: Таква му је природа.

КЕХИЛ: Зашли смо под сводове који су ми сасвим непознати.

ДОКТОР: Зашто би вама баш све морало да буде познато? Министар унутрашњих послова треба да зна само онолико колико неће да му шкоди.

КЕХИЛ: Ах-да...Наравно...Да, да, управо тако. Куда ме водите?

ДОКТОР: Носилац сте ордена за храброст, Кехиле, откуд толики страх!

КЕХИЛ: Па овај...онај...обећали сте да ћете ме упознати са Невидљивим. Као ваш стари саборац, једини прео-

стали из прве линије, имам права на то. Сами сте рекли, докторе, и позвали ме у ову шетњу.

ДОКТОР: Свакако, али најпре да дознате како су заиста текли неки догађаји.

КЕХИЛ: Не знам да ли сам добро разумео... Ваљда сам од почетка био упознат са свим појединостима...Заједно смо...

ДОКТОР: Дрхтите, а ноћ је тако блага. Даћу вам аспирин. Изволите.

КЕХИЛ: Не, хвала.

ДОКТОР: Нудим вам обичан аспиринчић, ево, сам ћу га први пробати, ако сте толико неповерљиви.

КЕХИЛ: Нисам неповерљив, само сам помало нестрпљив да сазнам ко је Невидљиви, отуда та мала језа. Ево, прошла је, све је у реду. Пређите на ствар, молим вас.

ДОКТОР: Чему толика журба, стари мој? Опустите се, узмите аспирин. Понео сам и чашу воде. Као што вам је познато, ја на све мислим.

КЕХИЛ: Да, да, наравно.

Доктор вади из џепа чашу љуну воде, зајим љацну, љослужује Кехила као келнер.

КЕХИЛ: Дајте ту водурину и пређите на ствар!

Кехил узме аспирин, испије га са водом.

Одлазе се сцене.

Завеса се диже.

Сцена II

Докторов кабинет

ДОКТОР: Је л' се народ окупио?

ПОМОЋНИК I: Окупља се, господине председниче.

ДОКТОР: Колико их је?

ПОМОЋНИК I: Око четворо.

ДОКТОР: Нису се баш претргли.

ПОМОЋНИК I: Па ето...

ДОКТОР: Колико је наших међу њима?

ПОМОЋНИК I: Двадесет. Сматрамо да је толико засад довољно.

- ДОКТОР: Пет на једнога, није лоше.
- ПОМОЋНИК I: Ако стигне још народа, појачаћемо обезбеђење.
- ДОКТОР: Шта је са телевизијом?
- ПОМОЋНИК I: И они су спремни.
- ДОКТОР: Колико их је?
- ПОМОЋНИК I: Две стотине.
- ДОКТОР: Толико!?
- ПОМОЋНИК I: Толико.
- ДОКТОР: Ух, лебац ти...шта ће то да значи?!
- ПОМОЋНИК I: Ма ништа не значи, ваше височанство. Тако они раде. Оно што може један да постигне, ради њих двадесет.
- ДОКТОР: Нешто ми се ту не допада.
- ПОМОЋНИК I: Шта, молићу лепо?
- ДОКТОР: Превише их је. Да се неко не измакне контроли?
- ПОМОЋНИК I: Без бриге, господине председниче, они су 125% на нашој страни.
- ДОКТОР: Колико рече?!
- ПОМОЋНИК I: 125%.
- ДОКТОР: Врло, врло лепо! Како то постижете?
- ПОМОЋНИК I: Их, како! Завршили смо Факултет за обрађивање поданика који сте ви лично основали.
- ДОКТОР: Моменат! Да чујемо шта о томе каже цењени Други помоћник који је досад марљиво ћутао. Изволите, уважени!
- ПОМОЋНИК II: Како постижемо толики проценат привржености? Ако се има у виду теоријска основа коју смо савладали на споменутом факултету, у пракси се тај постотак остварује тако што су сви сарадници телевизије, као и других медија, званично наши људи, а неки су истовремено и званично и тајно. Ови други проверавају правоверност оних првих, а постоји - то треба овде, међу нама, истаћи - и трећи круг провере што не улази у речени постотак.
- ДОКТОР: Изванредно! Браво, браво!

ПОМОЋ. I и II: Трудимо се!

Рафална ѓаљба у близини.

ДОКТОР: Шта то би!?

ПОМОЋНИК I: Митраљез, господине председниче.

ДОКТОР: Зар борбе нису завршене!

ПОМОЋНИК II: Неки су одбили да гласају за вас.

ПОМОЋНИК I: Осим тога, преостало нам је доста муниције, па да се не баци.

ДОКТОР: То је похвално. Штедња је увек добра, бар на речима. Него, како то мислите да су неки одбили да гласају за мене?

ПОМОЋНИК II: Па ето, десило се. У сваком кукољу има и жита, пардон, хоћу да кажем да у сваком житу има кукоља...

ДОКТОР: Доста, разумео сам...Одбили, хм. Види, види, одбили. Ко би рекао да ће и тога да буде, хм...

ПОМОЋНИК II: Шта више, палили су гласачке кутије!

ДОКТОР: Није ваљда!?

ПОМОЋНИК I: Да, да!

ПОМОЋНИК II: Да, да, нажалост.

ДОКТОР: Ееее, па то је пироманија. Ми смо за демократију, а не и за болест. Пироманија је чиста болест!

ПОМОЋ. I и II: Болест, болест, него шта друго.

ДОКТОР: Пиромани. Глупи пиромани. Баш лепо што је преостало доста муниције. Осим штедње имамо и јевтину здравствену заштиту. Него, је л' време за мој говор? Много смо се запричали.

ПОМОЋНИК I: Да, време је, господине председниче. Изволите текст. Ноћас сам га довршио.

Помоћник I вади из џепа ѓајир, сѓавља га на Докѓторов радни сѓио.

ДОКТОР: Требало је бар да га прелистам.

ПОМОЋНИК I: Не мари и ако негде застанете, народ и тако не разуме наше говоре.

ПОМОЋНИК II: Ужас колико ништа не разумеју!

ДОКТОР: Зашто ужас? Напротив, боље је што ништа не разумеју. Наши предходници су пали оног часа кад је народ све схватио.

ПОМОЋНИК I: Ако дозволите...Пали су зато што смо их ми оборили, а не због својих говора.

ДОКТОР: Оставимо то питање за неку бољу прилику. Време је да кренемо. Куцнимо у дрво за сваки случај!

ПОМОЋ. I и II: Дрво!!!

Војници уносе једно дебло, усјављају га.

Доктор и помоћници куцају дебло, одлазе са сцене.

Сцена III

Балкон на председничкој палати.

Доктор са свјетом. Народ испод балкона окружен обезбеђењем.

Телевизијска мувала.

РЕЖИСЕР: Камера!

РЕПОРТЕР: Најзад, у овом величанственом амбијенту, осећа се близина нашег вољеног вође! Погледајмо га, ту је, међу нама, на председничком балкону своје палате која је за ову прилику свечанија него икада. Народ, никад бројнији, дочекује га са сузама. О какве су то само сузе и та радост на измученим... пардон... на истученим...о шта ми је данас...е да, да! ...та радост на радосним лицима! Вољени вођа с муком умирује оне који су изашли да му пожеле дуго и успешно вођење наше храбре, издржљиве нације, о кад бисмо имали времена да набројимо све оно што смо поднели и подносимо вековима, миленијумима.

Оних неколико председника народа безвољно шаћу.

РЕЖИСЕР: Крупни план, само крупно! Чујете ли мајмуни, нипошто тотал! Тонац! Где је тонац, триста му мајки, није се ваљда опет напио? Донесите ми га!

Представници народа су живнули поводом ове инјервенције, злобно ајлаудирају. Доктор узима микрофон.

ДОКТОР: У овом јединственом тренутку, здружени на широком путу који води у светлу пропаст, опростите, у светлу будућност, дужни смо да се још једном сетимо свих мука, трпљења, жртви без којих не бисмо извојевали нашу часну победу. У име нове државе и њене владе, и у своје име захваљујем свима који су мали храбрости и снаге,

ношени високом политичком и идеолошком све-
шћу, грејани вером у наш програм, да нам се
придуже у одлучним тренуцима, кад смо окру-
жени opakим непријатељима били принуђени да
бранимо оружјем и крвљу наше демократске

Доктор засїане, љледа шексї, нешїто му није јасно.

ПОМОЋНИК I: *(Шайїом)*

Председниче, прескочили сте пола странице...

ДОКТОР: *(Тихо)*

То је моја ствар!

ПОМОЋНИК I: Извињавам се.

Доктор сад избаци још неколикостраница, оїетї ирinese микрофон.

ДОКТОР:

Непријатељи тврде да се овом друштву припрема чврста рука. Каква злонамерност! Претња демократији не долази од превише него од премало руковођења. Премало управљати стварношћу не значи остати слободан. Разуме се да доношење виталних одлука, посебно политичких, мора остати у врху. Понављам: у врху! То је један од разлога постојања врха. Поносан сам на све оне који су то благовремено схватили и подржали ме. У то име захваљујем вам и обећавам да ћемо истрајати у реализацији смерница које смо зацртали у нашем револуционалном програму и које ће заживети упркос свему и свима који би се противили, ако таквих уопште има.
Хвала, хвала, хвала!

Наклони се имаџинарној маси, сїрїа оне харїије у цетї.

Аїлауз из звучника.

ПОМОЋНИК I: Забога, господине председниче, прескочили сте седам страница.

ДОКТОР:

Да сам знао шта сте ту начрчкали, прескочио бих и остало.

Музика.

РЕЖИСЕР: *(Урла)*

Где је тонац, мајке му га набијем! Донесите ми га овде мртвог пијаног или макар само мртвог. Ајај-ајај, шта ћу да му урадим.

Руководсїво наїушїа балкон.

Сцена IV

Докторов кабинети.

ДОКТОР: Отварам прву седницу најужег кабинета! На дневном реду су следећа питања: Шта је са мојом пепељаром? Шта је са мојим портретом? Толико с моје стране. Да нема, којим случајем, неко нешто за допуну?

Помоћници нејомични.

ДОКТОР: Дакле, дневни ред је усвојен. Према томе, поштовани сарадници, прелазимо на прву тачку. Шта је са мојом пепељаром?

Тишина.

ДОКТОР: *(Првом јомоћнику)*
Поштовани, шта ви имате да кажете у вези са првом тачком дневнога реда?

ПОМОЋНИК I: Појма нисам имао да пушите, господине председниче.

ДОКТОР: Ко каже да пушим?

ПОМОЋНИК I: Нико не каже.

ПОМОЋНИК II: Ама баш нико!

ДОКТОР: Где је онда пепељара?

Помоћници као заливени, оборених љава.

ДОКТОР: То од вас нисам очекивао. Благо мени са вама. Видим ја моје добро јутро.

ПОМОЋНИК I: Ако дозволите, височанство, морам да признам да не разумем ваше праведно разочарење.

ПОМОЋНИК II: Дао бих све што имам и што немам само да поправам тај пропуст који је начињен, иако још не знам у чему се састоји!

ДОКТОР: Не разумете, не знате је л'? А зар нико од вас није размишљао да бих ја могао да пропушим, а? Зар вам то није пало на памет!?

ПОМОЋНИК I: Како да нам баш то падне на памет кад сте заклет и непријатељ пушења? У првом законском пакету који ће бити усвојен, одредили сте забрану пушења на јавним местима, у приватним просторима, чак и у самима себи.

- ДОКТОР: Шта му то значи забрана пушења у самима себи? Нешто ми сад то не изгледа баш јасно. Будите љубазни, подсетите ме шта сам тиме хтео?
- ПОМОЋНИК II: Хтели сте, драги председниче, гласно да поручите свим нашим суграђанима да је забрањена и сама помисао на пушење, те ће сходно томе иста бити строго кажњена.
- ДОКТОР: Тачно, то сам мислио. Зар нисам геније!
- ПОМОЋНИЦИ: (*Ужлас*)
Геније! Чист, пречист, надчист геније!
- ДОКТОР: Наравно да јесам, признајте, слободно признајте да сам геније бар у правним стварима.
- ПОМОЋНИЦИ: У свему, у свему, у свему!
- ДОКТОР: (*Луїи дланом о сїю да насїане їишина*)
А без права нема државе! Неки тамо булазне да нисмо правна држава. Глупости, само незналице тако лупају. Једна држава може да буде само правна или је нема. Је л' тако?
- ПОМОЋНИЦИ: Тааакооо јееее!
- ДОКТОР: Па ипак, нисте размишљали о томе да бих ја могао да пропушим. А кад пропушим, морам да имам пепељару, је л' тако?
- ПОМОЋНИК I: Пепељара ће да долети!
- ДОКТОР: Касно сте се сетили.
- Докїор вади из џепа їеїељару, сїавља је на сїю, вади циљарегїе, їрїїали једну, їуїїїа димове.*
- ДОКТОР: Ха! Шта велите на ово?
- ПОМОЋНИК I: Просто сам занемео.
- ПОМОЋНИК II: Мом чуђењу нема краја, ни почетка.
- ДОКТОР: Е, па ово вам је само један примерчић да од мене можете да очекујете само чуда и чуда. Толико за почетак нашег рада. А сад, носите ту пепељару да је не видим и овај пикавац. Брже с тим!
- Помоћници здружени износе їеїељару, враїїе се на своја месїа.*
- ДОКТОР: Просто се не усуђујем да пређем на другу тачку дневног реда.

ПОМОЋНИК I: Зашто, господине председниче. Зар ово нисмо муњевито решили.

ДОКТОР: Шта сте муњевито решили?

ПОМОЋНИК II: То са пепељаром.

ДОКТОР: Што се тога тиче, прогледаћу вам кроз прсте. А сад друга тачка, мој портрет! Шта ћемо сад?!

ПОМОЋНИК II: Како шта ћемо? Све је у реду. Ваш портрет је стигао.

ДОКТОР: Где је? Не видим га.

ПОМОЋНИК II: Чекали смо да пређете на другу тачку, зато га не видите.

ДОКТОР: Прешао сам. И?

ПОМОЋНИК I: И, ваш портрет је ту!

Помоћници се сјуре иза рикванда, донесу велики, урамљени Докторов портрет. Доктор обилази око слике, диви се себи.

ДОКТОР: Е, за ово сте заслужили да будете награђени! Све, све, али овакву лепотињу нисам очекивао. Јесам ли тозаиста ја лично? Браво, браво. Господо помоћници, честитам вам себе, честитам награде.

Рукују се, шапће их по леђима.

ПОМОЋНИК I: Дуго смо размишљали о томе где да поставимо ову прелепу слику!

ДОКТОР: Окачите је изнад моје фотеље. Али, пазите да ми не љуљне на главу.

ПОМОЋНИК II: Таман посла...

ПОМОЋНИК I: То да се деси, ни случајно!

Помоћници постављају слику. Затим сви седају на своја места.

ДОКТОР: Ето, и то смо средили. Тиме је дневни ред исцрпљен. Има ли неко од уважених помоћника допуну? Предлог? Коментар? Нема. Врло добро! Задовољство је радити са вама, господо. Сад идемо мало до оног важног места да се растеретим, па ћемо онда још мало да радимо под тачком "разно". И ви можете да се растеретите, бићете лепши.

Доктор изађе.

Сцена V

ПОМОЋНИК I: Јеси ли га видео!

ПОМОЋНИК II: Видео.

ПОМОЋНИК I: Још не могу да схватим.

ПОМОЋНИК II: Ни ја.

ПОМОЋНИК I: Шта не можеш да схватиш?

ПОМОЋНИК II: Исто што и ти.

Помоћник II показује гестом да их њрисуликују.

ПОМОЋНИК I: Нека слуша ко хоће! Зато ово и говорим. До јуче је био мек као тоалет-папир, а сад, гле, тера нас да качимо његову слику, да се пентрамо на мердевине. Заборавља да је довољан један телефонски број и ето му сувог паприкаша.

ПОМОЋНИК II: Средиће се... још се уходавамо... немојмо да пре-нагљујемо.

ПОМОЋНИК I: Ја да му качим слику! Зато што је доктор, је л’? Зар би постао доктор да га ми нисмо гурали. Заслужио је суви паприкаш!

ПОМОЋНИК II: Размисли пре но што обрнеш тај број.

ПОМОЋНИК I: Већ сам све смислио.

ПОМОЋНИК II: И зелене пертле?

ПОМОЋНИК I: Зелене пертле, него шта! Ма слушај, ово још никоме нисам рекао, ни самоме себи. Кад видим у шта смо се претворили, све ми се смучи. Док смо се борили, надао сам се да ће ми многе нејасне ствари постати јасне, да ћемо престати да лажемо и да се лажемо, и шта је од свега испало? Узели смо власт. То је испало.

ПОМОЋНИК II: Зар је то мало?

ПОМОЋНИК I: Не би било мало да смо сигурни.

ПОМОЋНИК II: У ком погледу?

ПОМОЋНИК I: Да смо заиста узели власт, да смо сад на власти. Зар и даље да стрепимо од нечег изван нас, од тог Невидљивога, на пример.

Помоћник II очајнички ѡкушава гестивима да ућујика своѡ колеѡу.

ПОМОЋНИК I: Па тај Невидљиви је наша измишљотина! Зар сад, пошто је све завршено да верујемо у то што смо измислили!?

Помоћник II је клекнуо, моли овога да пресџане.

ПОМОЋНИК I: Утваре су постале реалност. У томе се састоји наша победа. Изгубили смо наде, остао нам је од свега тај грозни језик на коме смо градили нашу моћ. Стидим се што сам малочас споменуо суви паприкаш, зелене пертле, Невидљивог, стидим се свега онога што бих још могао да споменем.

ПОМОЋНИК II: Али, све то делује, то је наша нова реалност, је л' тако!?

ПОМОЋНИК I: Нажалост, тако је. Ако је стари говор био стара реалност, нови говор је нова реалност.

ПОМОЋНИК II: Кад је већ тако, зашто се и ми не растеретимо, ко зна колико ће још да нас овде замајава том својом тачком “под разно”.

ПОМОЋНИК I: Покушајмо бар то.

Оду са сцене.

Сцена VI

У кабинету. Стижу са њири разне сџане, заузму своја места.

ДОКТОР: Каква тишина.

ПОМОЋНИК II: Радна.

ДОКТОР: Да ми онда пређемо на тачку “разно”. Најпре, шта је са вентилатором?

ПОМОЋНИК II: Стигло је безброј честитки. Поште су претрпане. Сви журе да се утрпају у наш воз.

ДОКТОР: Према очекивањима.

ПОМОЋНИК I: Службе за проверу оданости обрађују спискове. Убрзо ћемо добити извештај о правом стању ствари. Испитаћемо све слојеве, знаћемо шта ко мисли, примерено томе створићемо механизме за отклањање могућих деструкција.

ДОКТОР: А вентилатор?

ПОМОЋНИК II: Осим честитки стижу и поклони.

ДОКТОР: И треба да стижу.

- ПОМОЋНИК I: Стручњаци испитују значење дарова. Има јасних и мање јасних порука. Управо је предочена врећица са зубима најстаријег човека и његовог пса...
- ДОКТОР: Питао сам шта је са вентилатором!
- ПОМОЋНИК I: Вентилатор је беспрекорно функционисао, господине председниче, у шта сте се уверили, а тако ће бити и надаље. Наши противници су развејани као конфете. Ни вечерашњи ватромет не би могао да буде организован да је вентилатор затајио.
- ПОМОЋНИК II: Градска пивница бесплатно отвара славине, државна стаклара извлачи кригле из складишта, телад, овнови, пилићи и остала перад већ су натакнути на ражњеве, само да се заврте...
- ПОМОЋНИК I: Отворили смо за ову прилику и фабрику чачкалица да људи имају чиме да прочачкају зубе после гозбе! Укратко, вентилатор је обавио главни посао, и све боље ради.
- ДОКТОР: Господо, доста о том вентилатору, тренутно ме мучи запара, питам вас шта је са овим вентилатором у соби! Зар смо потпуно заборавили да говоримо као људи!
- ПОМОЋНИК II: О, наш председник мисли на ваздухотерач. Одмах ћемо то да средимо.
- Помоћници се сјуре по венџилајџор, донесу ѓа, укључе.*
- ДОКТОР: Најзад нешто пријатно да се деси! Колико је сати?
- ПОМОЋНИК II: Време ради за нас.
- ДОКТОР: Можда и ради, него колико је сати?
- ПОМОЋНИК II: Ви увек знате колико је сати. То је тајна вашег и нашег заједничког успеха.
- ДОКТОР: Питам вас лепо колико је часова на вашем ручном часовнику од кога се не одвајате ни за време мојих говора. Мало-мало па сте буљили у њега. Пратио сам ја шта радите.
- ПОМОЋНИК II: О, господин председник пита колико је сати! Па, на мом је једанаест и два минута.
- ДОКТОР: Само толико? Како је време понекад незахвалан сапутник. Па пошто је толико сати и минута колико их је, завршићемо данашњу историјску

Сцена VII

ПОМОЋНИК I: Јебо слику своју!

Пљуне онај ѿорѿреј.

ПОМОЋНИК II: Јеси ли полудео? Овде зидови имају и очи, не само уши!

ПОМОЋНИК I: Баш ме брига шта ко има и шта нема. Ово је неподношљиво! Осим тога, овај кабинет је изузет од тог надзора. Сам сам се побринуо за то, заборавио си.

Помоћник I бесно хода.

ПОМОЋНИК I: Топло-хладно, јасно-нејасно, званично-незванично, па је л' тај мисли да смо ми кретени? Зар је заборавио да смо сви ми прошли исто што и он, ако не и горе ствари. Сви смо завршили ту школу. Зар сад да све то примењујемо међусобно? Та знања нам служе за друге!

ПОМОЋНИК II: Тише, ипак, господине први помоћниче, молим вас. Овде постоје разни нивои команде. Немојте да вас ја на то подсећам.

ПОМОЋНИК I: Види га сад. Обраћа ми се са ви! И тебе ми је пун куфер, битанго. Ко те поставио на то твоје место, јеси ли заборавио, свињо свињска!

Хваѿа ѿа за ѿушу.

ПОМОЋНИК II: Ја то за ваше добро, господине помоћниче.

ПОМОЋНИК I: Јебо те помоћник. Ниси достојан ни да те удавим! Фуј!

Пусѿи му враѿ, чистѿи руке о одело.

ПОМОЋНИК I: Који сам ја овде први помоћник од овце кад ме сви зајебавате. А ти, увукао си му се до бубрега, климаш том својом тиквом и серкаш штрицлу. Има да се определиш и то одмах!

ПОМОЋНИК II: Подсећам...

ПОМОЋНИК I: Ко ти је дао реч?!

Помоћник II дигне два ѿрсѿа за реч.

ПОМОЋНИК I: У реду. Сад можеш да говориш. Дакле, на шта подсећаш?

ПОМОЋНИК II: Подсећам да је тренутни господин председник добио *сџварну* већину гласова приликом гласања у нашем руководству. Тиме је заправо доказао да је лидер. На све то није употребио цокера кога држи у рукаву.

ПОМОЋНИК I: Мислиш на Невидљивог?

ПОМОЋНИК II: Да, управо на њега!

ПОМОЋНИК I: Сви ви заједно зрели сте за лудницу, а нарочито онај Кехил чија служба је све то замесила. Какав Невидљиви, какви бакрачи. Сад ћеш да се увериш. Нисам желео да дотле дође, али сад је тако. Окренућу онај број па да видимо.

Помоћник II дигне два њрста.

ПОМОЋНИК I: Шта је сад!?

ПОМОЋНИК II: Једна ситница: рачунате ли на професора Кехила у случају да дође до сувог паприкаша?

ПОМОЋНИК I: Кехил ради за сваког ко је у предности. Према томе, баш њега брига за Доктора, ако смо ми јачи. Радиће као што је увек радио.

Приђе сџубу на који је окачена њелефонска слушалица. Кроз звучник се чује глас.

Сцена VIII

ТЕЛЕФОН: Дааа?

ПОМОЋНИК I: Прима у луфтбалону. Секунда у сувом паприкашу. Поновљени финиш. Муве у дубиози.

ТЕЛЕФОН: А терца?

ПОМОЋНИК I: Терца на трапезу.

ТЕЛЕФОН: Је л' тако или полу-тако?

ПОМОЋНИК I: Тако.

ТЕЛЕФОН: Има ли проминцли?

ПОМОЋНИК I: Ни најмање!

ТЕЛЕФОН: Одреси пертле!

ПОМОЋНИК: Хвала.

ТЕЛЕФОН: Навуци завесе!
ПОМОЋНИК: Дупло?
ТЕЛЕФОН: Дупло.
ПОМОЋНИК: Хвала.
ТЕЛЕФОН: Спајалица на секунду и терцу.
ПОМОЋНИК: А таласање?
ТЕЛЕФОН: Без таласања!
ПОМОЋНИК: До колико сати?
ТЕЛЕФОН: Сачекати курира.

Глас њреко звучника се искључи. Помоћник I сїусїи слушалицу.

ПОМОЋНИК I: Је л' сад јасно?

ПОМОЋНИК II: Јасније не може бити!

Помоћник II салуїира. Оду у војничком њоретїку.

Сцена IX

Ливада, мало дрво.

ДОКТОР: Јеси ли гурнуо ауто у шибљак?
МАКСА: Гурнуо сам га, господине председниче.
ДОКТОР: Добро га ушушкао?
МАКСА: Као малу бебу у пелене.
ДОКТОР: Сад мирно седи ту и слушај зрикавце. Мало смо поранили. Нисам могао више да подносим оне зевзеке.
МАКСА: Вала баш су зевзеци.
ДОКТОР: Сад шта је, ту је. Револуцији су потребна деца да би могла да их поједе. Него, Максо, шта ти је то о рамену?
МАКСА: Торбица.
ДОКТОР: А у торбици?
МАКСА: Дозвола за вожњу.
ДОКТОР: Да видим.
МАКСА: И бурек, да простите.

- ДОКТОР: Да ја то прегледам, синко.
Узме шoрбицу, вaди бурек увијен у масну харџију.
- ДОКТОР: Ааааа, бурек, прави бурек! Данас кад кажу бурек мисле на нешто друго, а кад кажу нешто друго мисле на бурек.
- МАКСА: Нисам стигао да доручкујем, господине председниче, па сам га понео да се нађе.
- ДОКТОР: Срце си ти, Максо. Откад нисам јео бурек са сиром и још у природи. Хоћеш мало?
- МАКСА: Хвала лепо, још нисам гладан.
- ДОКТОР: Чудан неки човек, није доручковао а није гладан у подне. Дрмни мало, не устручавај се, ја и тако не могу све ово да поједем.
- МАКСА: Само ви једите. Ја ћу после, ако преостане.
- ДОКТОР: Допада ми се што си лепо васпитан. Ко те васпитао?
- МАКСА: Је л' смем да будем искрен?
- ДОКТОР: Још питаш. Кад би преда мном само оволицко затајио, ево оволицко, као ова љуска буурека, не би било добро. За тебе, мислим, не би било добро.
- МАКСА: У то не сумњам.
- ДОКТОР: Ко те, дакле, тако лепо васпитао?
- МАКСА: Управник затвора. Знате...
- ДОКТОР: Знам! Како не бих знао кад сам те ја стрпао у затвор. Зашто сам те стрпао тамо? Зато да те лепо васпитају, да понесеш бурек кад треба или нешто друго и треће, већ како околности налажу. Е, боже-боже, колико сам прижељкивао да се извучем из оних наших бункера и да дишем на некој обичној пољани.
- МАКСА: Вредело је борити се за све то.
- ДОКТОР: Сад ти настави, мени је доста.
Тушине му бурек.
- ДОКТОР: Него, ипак си ми ти некако сувише лепо васпитан. Мора да те још неко дотеривао. Шта си студирао, како оно беше?
- МАКСА: Нека се господин председник не љути, али... завршио сам филозофију.

- ДОКТОР: Уф,уф,уф, тако фин момак а завршио филозофију. Штега.
- МАКСА: Зато сам после постао шофер.
- ДОКТОР: Добро си учинио. Видиш докле си догурао!
- МАКСА: Ни у једној утопији нисам наишао на пример тако успешног личног напредовања. Дајем вам часну реч! Не смем да помислим шта би се са мном дешавало да нисам постао шофер.
- ДОКТОР: Мислиш ваљда на то да си постао шофер на правој страни!
- МАКСА: Ах-да, то се подразумева.
- ДОКТОР: Да погађам ко те убацио на праву страну?
- МАКСА: Не треба да погађате кад све знате.
- ДОКТОР: Је л' Кехил тражио нешто посебно од тебе док ти је писао препоруку за мог личног шофера? Не мораш да одговориш ако ти је непријатно.
- МАКСА: Овај...Ништа посебно.
- ДОКТОР: Осим?
- МАКСА: Па...он ми је својевремено био професор.
- ДОКТОР: Какав је био предавач Кехил?
- МАКСА: Одличан, тојест очајан.
- ДОКТОР: А као професор у целини?
- МАКСА: Никакав, то јест сјајан.
- ДОКТОР: Хтео си да кажеш - сјајноникакав? Је л' тако?
- МАКСА: Баш тако. Био је сјајноникакав.
- ДОКТОР: Брзо учиш, Максо. Биће нешто од тебе. А сад ми реци шта је Кехил тражио од тебе да би те лансирао на место мог личног возача.
- МАКСА: Господине председниче, уважени докторе хуманистичких наука, зар треба да вам кажем оно што ви одлично знате, а то су услови које старији постављају младима да би их припустили у друштвени живот!
- ДОКТОР: Поштедећу те тога, Максо. Подразумева се, наравно, да ћеш умети да поштујеш лојалност према ономе ко ти непосредно даје хлеб. Не, не, немој да ме убеђујеш у своју лојалност, речи ништа не вреде. Осмотрио сам ја

тебе као што ти мене осматраш. Видим да си схватио битну ствар: околности мењају људе и истину. Као најсвежији пример могу да послуже моји помоћници. Тек што смо дошли на власт и ја их поставио за доглавнике, а они се не могу препознати! Одједном им је и то мало! До прексиноћ су чачкали зубе ноктима, сад траже златне чачкалице, схваташ?

МАКСА: Схватам.

ДОКТОР: Право да ти кажем, не знам шта с њима да радим.

МАКСА: Све зависи од тога шта они намеравају да раде са вама. То би требало да утврдите.

ДОКТОР: А зар мислиш да већ нисам утврдио?

МАКСА: Не сумњам да сте утврдили и неколико потеза унапред.

ДОКТОР: Све ми се чини да ћеш ти тек напредовати, Максо. То што ти је омогућио Кехил није ни мрвица од оног што ти следује, ако будеш радио надаље како треба.

МАКСА: Дајте ми прилику, господине председниче.

ДОКТОР: У реду. Добићеш шансу и то одмах. Имај на уму и то да ја само једном дајем шансу.

МАКСА: Довољно.

ДОКТОР: Кад је тако, онда узми овај коверат, у њему су упутства.

Даје му коверат.

ДОКТОР: Вечерас ћу те позвати. Немој да дижеш слушалицу него крени на одређено место.

МАКСА: Како ћу препознати ваш позив ако не дигнем слушалицу?

ДОКТОР: Сва упутства су у коверту А сад, извуци ауто из шибљака, Максо. Па на посао!

ЗАВЕСА

ДРУГИ ЧИН

Сцена I

У Докѝоровом сѝану

ЖЕНА: Је л' стигао мој маѝан, да га пољуби његова маѝа, три пута, петсто пута, милион шест стотина педесет и два пута!

МАЈКА: Где нађе тај милион? Дођи, Бибо, да ти твоја мајка честита. Знала сам, још док смо те правили, да ће ово да се деси. Да онај твој покварени отац није за то време дремао, десило би се и много раније. Али, боље икад него никад.

ЖЕНА: Оставите, мајко, председника на миру. Сигурно се преморио. Дужност супруге је да свом мужу обезбеди мир и спокој.

МАЈКА: Он је за тебе председник, за мене је моје дете!

Докѝор се за ѝо време раскомѝио.

ДОКТОР: Каква запара. Додај, жено, кућну хаљину, ону летњу.

МАЈКА: Коју сам ти ја купила за твој летњи рођендан!

ЖЕНА: Даћу ти све три куће хаљине. И ону коју сам ти ја купила за твој зимски рођендан и ону коју смо купили ради мира у кући, а купићемо још. И мени је потребно неколико. Купићемо и једрилицу, отићи ћемо тамо где нема запаре.

МАЈКА: Ја знам где нема никад запаре! Мене ћете да питате.

ЖЕНА: Не, мајко, купићемо брод! На броду нема запаре. Брод је бржи, а може и да оде даље.

МАЈКА: Где је то даље!?

ЖЕНА: Тамо где расту палме само за нас, где ће бити хладовине колико хоћемо. Поручићемо веселе мајмунчиће да скакућу. И птицу која звижди. И онакву љуљашку коју смо видели на филму, сећаш се?

Оне обиђравају око Докѝора.

МАЈКА: Да ти не позли од толиког љуљања?

ДОКТОР: Однеси, жено, овај сако на хемијско чишћење, скроз је мокар.

- МАЈКА: Ја умећ најбоље да однесем твој сако на хемијско чишћење!
- ЖЕНА: На хемијско!?! Заборави те ствари мишићу. Купићемо нови сако. Милион нових сакоа! Милион шест стотина и педесет два нова сакоа.
- МАЈКА: Где нађе та педесет и два!?
- ЖЕНА: Боље би вам било, мајко да гледате своја посла. Загореће вам колачи као ономад. Једва сам очистила рерну. Кухиња је смрдуцкала на вас недељу дана.
- МАЈКА: Ја смрдим на кухињу! Је л' тако?!
- ЖЕНА: Нисам то рекла. Ево, имамо сведока.
- ДОКТОР: Дозволите ми да се барем испружим.
- Он се испузи на канабейу.*
- МАЈКА: Пази да теби нешто не загори, јер ће далеко да се осећа.
- ДОКТОР: Жедан сам. Може ли бар мало воде неко да ми донесе или све морам сам!
- МАЈКА: Сад ће твоја мамица теби да донесе. Мој дечко је жедан, а за то овде нико не мари.

Мајка изађе.

Сцена II

- ДОКТОР: Могла си бар данас да јојпустиш. Овај дан ми је досад најтежи у животу.
- ЖЕНА: Кад бих јој само једномпустила, уззахала би ме заувек.
- ДОКТОР: Чујеш ли шта ти говорим! Само на себе мислиш. Да ли је икада иједан мој дан био тежи од твога!
- ЖЕНА: Шта год да ти се догађа, ти се бар крећеш. А ја седим овде поред те усијане игле која ми се забада у срце, у око, у главу! Морамо што пре одавде. Отићи ћемо тамо где нас она никада неће пронаћи!
- ДОКТОР: Зар опет о томе? Зар се ништа важније није десило?
- ЖЕНА: У праву си, златно моје злато. Ијуууу! Па нисам ти ни честитала како *ћреба!*

Она скаче на ње̄а раширених но̄у.

Док̄тор се брани, није му до ѿо̄а.

ЖЕНА: Сад немаш чега да се стидиш, златно моје злато. Како год да испадне биће на највишем нивоу. Јер ми смо сад највиши, највиши, наајвиииишиии!

ДОКТОР: Шта ти је, бре, шта те сад спопало, а месецима раније-боли те глава, имаш несанице, растужује те људска беда. Мајка само што се није вратила!

ЖЕНА: Не брини, гледа она прво кроз кључаоницу шта ми радимо. Па нека гледа. Нека види ко је од данас председниковица!

ДОКТОР: Јебо те председник, ал' други пут. Што си се сад толико нарајцала. Пусту жено те ствари за лакша времена. Глава ми још не стоји на рамену како треба.

ЖЕНА: Одбијаш једну председниковицу? Запамти кад си то учинио. Одсад ће глава да ме боли и кад ме не боли!

Док̄тор одмахне руком, јасно му је.

С̄ише Мајка са водом.

Доводи се у ред ѿсле мале ѓужве са Женом.

Сцена III

МАЈКА: Мој Биба је опет био неваљао? Ево водиче за њега па да ми се мало одмори. Бибо, Бибо, никад да се скрасиш. Само ми се трошиш.

Жена се набила у један ӯао, ѿамо се рӣа, бацака, кмечи.

ДОКТОР: Дај ту воду, мама, а још да имаш запушаче за уши, био бих ти веома захвалан.

МАЈКА: Кад ниси научио да још запушиш уста кад је требало, сад самом себи запушавај уши, јадни мој мали. Или да си бар мени дозволио да јој их зачепим, него сад мора да ми се цепа моје старо срце.

ЖЕНА: Ако не умукнете вас двоје, скачем кроз прозор!

МАЈКА: Лако ти је да скачеш са овог прозора у приземљу, скачи са спрата, да те видим!

- ДОКТОР: Данас нема никаквог скакања. Председникова жена да скаче кроз прозор? Само ми то још недостаје. Има времена за скакање, душо.
- МАЈКА: Скачи, жено, ради шта хоћеш, само тихо! Ми нећемо да дозволимо да нашем председнику опадне популарност!
- ЖЕНА: Ако ме сад наљутите, скакаћете обоје како досад нико није скакао. Рипаћете као нојев и нојице, као муве, као бисквити!
- Жена изађе, залуји враића, али их одмах отвори и добази:*
- ЖЕНА: Као кенгури!
- Оиет залуји враића.*

Сцена IV

- МАЈКА: Несносног ли чудовишта. Ја то више не могу да поднесем. Ил' ме уби, ил' њу отерај, ил' да вас обоје убијем. Бирај!
- ДОКТОР: Уморан сам, мама, а чекају му толике обавезе. Молим те да ме оставиш неколико минута самог. И сви да ме оставите!
- МАЈКА: Видим ја да је тебе неко наљутио. Шта кријеш од своје мамице?
- ДОКТОР: Ништа не кријем.
- МАЈКА: Зна твоја мамица да њен син по природи своје дужности мора да крије, да лаже и маже. Ја сам те свему томе учила још док си седео на ноши. Не би успео да мене није било. То да запамтиш заувек и да цениш колико треба. Али, једно је крити од других а друго је крити од мене. Крити од своје мамице је исто што и крити од самога себе. А неискреност према самоме себи је узрок свих болести. Ја нећу да се мој Биба разболи, нећу!
- ДОКТОР: Ако хоћеш да се не разболим, изађи лепо одавде и остави ме на миру.
- Доктор се исјужи на лежај, сиви јасиук преко лица. Мајка седне поодно лежаја, њева му на уво.*
- ДОКТОР: Добро, мама, шта сад изводиш?

- МАЈКА: Тако сам ти певала док си био малецки.
ДОКТОР: Певај у себи, овако ме нервираш.
МАЈКА: Срам те било, Бибо, зар се тако разговара са женом која те родила!
ДОКТОР: Напоље!!!
Доктор је изгура из собе, закључа врати, сиройошїа се на лежај.

Сцена V

- Кроз прозор улази Бибиш, са чедрїаљком.
Бибиш је буцмасїи младић од 17-18 година, веома доброћудан.*
- ДОКТОР: Јесам ли ти говорио, Бибиш, да се не улази кроз прозор него кроз врата! Запамти већ једном: прозор не служи за улажење у собу него за излажење!
- БИБИШ: Ево, запамтио сам! Преслишај ме, ако не верујеш.
- ДОКТОР: Други пут ћемо се преслишавати. Зашто си дошао?
- БИБИШ: Да ти честитам.
- ДОКТОР: Хвала, Бибиш, а сад можеш да идеш.
- БИБИШ: Био сам у свом ормару и све сам чуо. Удесио си оне две хоботнице. Честитам ти, тата. Први пут си у мојим очима велики, да знаш! Хтео сам да уђем кроз врата и да ти честитам, али чуо сам да их закључаваш и како онда да уђем? Кроз прозор, је л' тако!
- ДОКТОР: То са прозором...нека ти буде, али прислушкивање, то није лепо. Ни корисно. Напротив. Људи су срећнији кад мање чују, Бибиш. Веруј свом тати. Знаш то из искуства. То је као прво. Као друго, твоја мајка и твоја бака нису за тебе хоботнице.
- БИБИШ: Од тебе сам то чуо. Ти си их тако назвао!
- ДОКТОР: Истина је да понекад тако кажем о њима, али... како то да ти објасним... некоме је једна маца лепа и слатка, кад питаш миша шта о њима мисли, испадне супротно. А као треће, Бибиш, опрости ми, али морам да се одморим мало. Ти ме разумеш, је л' тако? Зато сам и удаљио оне две хоб...то јест, оне две драге жене.
- БИБИШ: Дођи код мене у ормар, ако хоћеш да се одмориш. Тамо је тихо и нико неће знати где си.
- ДОКТОР: Врло радо, Бибиш, али други пут. Је л' важи?

- БИБИШ: Никад немаш времена за мене.
- ДОКТОР: Ускоро ћу га имати колико ког хоћемо. Морао сам да обавим послове, између осталог и због тебе, Бибиш. Отац мора да мисли на будућност свога детета.
- БИБИШ: Колико ћеш дуго да дремаш?
- ДОКТОР: Десет минута.
- БИБИШ: Чекаћу и бројаћу. Кад бројим онда те мање чекам.
- ДОКТОР: У реду. Изађи сад и играј се у својој соби.
- БИБИШ: Нећу да се играм. Бројаћу!
- ДОКТОР: У реду. Само изађи.
- БИБИШ: Још само да те упитам једно мало питање.
- ДОКТОР: Питај: кратко и јасно!
- БИБИШ: Шта је то држава?
- ДОКТОР: Синко, заборавио си шта смо се договорили: ти си бубамаричар, је л' тако?
- БИБИШ: Јесам, бубамаричар сам, али хоћу да знам шта је држава!
- ДОКТОР: Откуд ти то питање?
- БИБИШ: Оне две хоб-хоб-хоботнице по цео дан спомињу некакву Државу, свађају се, пљују се, а неће да ми кажу шта је то!
- ДОКТОР: Слушај, Бибиш, сад мораш да ми верујеш: појма немам шта је држава.
- БИБИШ: Имаш појма, ти си главни у тој држави! Сви ме зајевавате. Не волим вас. Лажете, зајевавате, терате ме у ормар!
- ДОКТОР: Бибиш, драго дете, драги младићу, драги будући председниче овога и онога, послушај свога јадног татицу. Најбоље ти је да одеш у башту, да скупљаш бубамаре. За сваку бубамару од мене добијеш по један пуслипак.
- БИБИШ: Цео пуслипак?
- ДОКТОР: Цео. Кад то обавиш, чекај ме у ормару.
- БИБИШ: Јухуууу!

Бибиш оде кроз њрозор са чеђрићалком.

Доктор се ојружи на лежају.

Исид његовог лежаја извлачи се Жена.

Сцена VI

- ДОКТОР: Шта је сад!
- ЖЕНА: Ја дошла.
- ДОКТОР: Видим да си дошла. А зашто си дошла?
- ЖЕНА: Да те видим.
- ДОКТОР: Зашто да ме видиш?
- ЖЕНА: Муж си ми. Ваљда имам право да те гледам кад ми се гледа!
- ДОКТОР: Начисто си поманитала! Јесмо ли се договорили да овај отвор испод кревета користимо само у изузетним приликама?
- ЖЕНА: Ова прилика је изузетна.
- ДОКТОР: А зашто? Зашто је изузетна? Зато што је то теби тако пало на памет!
- ЖЕНА: Било би боље да је тако, али није. Неко те тражио.
- ДОКТОР: Ко ме тражио?
- ЖЕНА: Прво ми обећај да ћемо вечерас да имамо ватромет какав нико никад није имао.
- ДОКТОР: То се подразумева.
- ЖЕНА: Откако сам се родила чезнем да неко приреди ватромет за мене! Зато сам се и родила. И ти си се због тога родио. Ватромет! Тај драги, лични ватромет! Милијарде звездица само због нас. Док други гледају звездице, они гледају нас, тебе и мене, диве нам се, док стојимо на балкону осветљених лица, величанствени, јединствени, две звезде које чине сазвежђе Непобедивих!
- ДОКТОР: Ко ме тражио?
- ЖЕНА: Пусти да све кажем о нашем ватромету.
- ДОКТОР: Други пут, а сад ми реци ко ме тражио.
- ЖЕНА: Не знам, али био је груб.
- ДОКТОР: На посебном телефону!?
- ЖЕНА: Да. И захтевам да га казниш или да му урадиш нешто... нешто што је заслужио!
- ДОКТОР: Био је груб, кажеш?
- ЖЕНА: Одвратан и груб.

- ДОКТОР: Кад је звао?
- ЖЕНА: Малопре.
- ДОКТОР: Шта је рекао? Понови од речи до речи!
- ЖЕНА: Ништа није рекао, само није хтео да разговара са мном.
- ДОКТОР: Врати се сад, молим те, истим путем и остави ме да размислим о свему.
- ЖЕНА: Шта се дешава?
- ДОКТОР: Хајде лепо кроз рупу назад. Касније ћемо...касније.
Он је збура под оћоман, она несћане кроз оћвор.
Докћор се узмувао по соби, криши ћрсће, ћейћла по својој коси.

Сцена VII

*Оћварају се враћа: Жена збура велики ћелефонски аћаратћ на ћо-
чкићима. Телефон ућорно звони.*

- ЖЕНА: Гледај шта све радим за нас. Гледај! Не стижем ни да се да се пресвучем, а ускоро ће вагромет! Кад би бар неко признао ово моје ринтање...
- ДОКТОР: Остави то чудо ту па изађи. Затвори врата за собом и не прислушкуј!
- Он је избаци из собе, закључа враћа шесћ ћућа.*

Сцена VIII

*Докћор ћусћи да Телефон зврнда, ћрчи у круз, ради зћмнстћику,
најзад одлучно ћриће слушалици, ћодигне је.*

- ДОКТОР: У чему је ствар?
- ТЕЛЕФОН: Машице.
- ДОКТОР: Нога?
- ТЕЛЕФОН: Сапуница.
- ДОКТОР: Суви паприкаш?
- ТЕЛЕФОН: Главица.
- ДОКТОР: Колико?
- ТЕЛЕФОН: Трешње, мајски мед.
- ДОКТОР: Ко би се томе надао!

ТЕЛЕФОН: Што се тога тиче, одмах и после.

ДОКТОР: Недостају зелене пертле.

ТЕЛЕФОН: Један на десеторицу? О да ли је то могуће!

ДОКТОР: Није али јесте.

ТЕЛЕФОН: Дакле, тако!?

ДОКТОР: Савршено дакле.

ТЕЛЕФОН: А сапуница?

ДОКТОР: Муве.

Телефон се зрохоїтом смеје.

ДОКТОР: Није смешно.

ТЕЛЕФОН: Можда јесте и није.

ДОКТОР: Смеј се, смеј. Смејаћеш се и кад ти упадне нешто смешно.

Докїор сїусїи слушализу. Телефон као да се бунтали му не йомаже. Докїор оде са сцене.

Сцена IX

У сїаринском ормару.

БИБИШ: Сагни се.

ДОКТОР: Сагнуо сам се.

БИБИШ: Могао си да удариш главом пуслипаке и да их повредиш. Окачио сам их. Види како су леви!

ДОКТОР: Јеси ли ухватио коју бубамару?

БИБИШ: Нисам. Отишле су на излет преко ограде.

ДОКТОР: Вратиће се.

БИБИШ: Знам где су. Набиле су се испод прозора једне девојчице и посматрају је. Хајдемо да их потражимо.

ДОКТОР: Ниси ми споменуо ту девојчицу.

БИБИШ: Нећеш никоме да кажеш?

ДОКТОР: Никоме.

БИБИШ: Пљуни два пута и у себи дај часну реч!

Докїор йо учини.

- БИБИШ: Та девојчица је јако сиромашна. Има само једну ципелу, замисли!
- ДОКТОР: Замислио сам. Хајдемо даље.
- БИБИШ: А толико је лепа да цео врт уздише за њом. Ево овако!
Бибиш показује како врџи уздише.
- ДОКТОР: У реду, и то сам замислио. Него, у чијем врту станује?
- БИБИШ: Не знам чији је то врт. Бубамаре се ту сакрију и гледају. Онда и ја приђем и гледам.
- ДОКТОР: Врло лепо. А је л' то онај врт иза наше оgrade?
- БИБИШ: Да, да!
- ДОКТОР: Не бих рекао да ту станује неко сиромашан. Биће да си нешто мало измислио.
- БИБИШ: Зашто је та девојчица толико голишава ако није сиромашна! И има само једну ципелу!
- ДОКТОР: Пусти сад ту ципелу. Јесмо ли се договорили да никад не излазиш из нашег дворишта?
- БИБИШ: Изађем само кад падне вече да покупим бубамаре!
- ДОКТОР: Не слажем се да напушташ наше двориште, зато што на свету има глупих и злих људи.
- БИБИШ: Али, тата, ко ће да врати назад моје бубамаре?!
- ДОКТОР: Ја ћу их лично враћати!
- БИБИШ: Ти никад ниси слободан. Не само да никад ниси слободан, него ти уопште ниси слободан.
- ДОКТОР: Како то мислиш?
- БИБИШ: Ниси слободан у егзистенцијално-онтолошком смислу, тата.
- ДОКТОР: Шта си рекао!?
- БИБИШ: У кјеркегоровско-хусерловском смислу, тата.
- ДОКТОР: О-јаааој.
- БИБИШ: Зашто си тужан, тата?
- ДОКТОР: Једном ћу ти објаснити да ли сам тужан. Такође, договоримо се и у вези са том девојчицом. Ако све буде у реду, та сиротица ће да долази овде. Имаш моју реч. Али, док не буде у реду, морамо добро да припазимо. Сад имам нека важна посла. Чекаћеш ме у ормару док се не вратим, је л' договорено?

БИБИШ: Волим те, тата!

Доктор најуслии ормар.

БИБИШ: *(Оданде)*

Тата, је л' та девојчица лепо пева зато што је сиромашна? Тата, тата...

Доктор је ойишиао.

Сцена X

У Докторовој кући.

Телефон кркла као да би хйео нешйо да каже.

Доктор вади йишиољ, йуца у йелефон. Уйадају Жена и Мајка.

ЖЕНА: Шта је пукло?

ДОКТОР: Пукла ми је штикла.

МАЈКА: Ју, Бибо, како то да се деси? Да види твоја мама. Јеси ли се повредио!

ДОКТОР: Можда ми није пукла штикла него прслук.

МАЈКА: Твоја мајка ће одмах да уштепа ако је прсо!

ЖЕНА: Зар не видите, мајко, да се Биба шали? Данас је његов велики дан, па је весео.

(Доктору)

Љубави, да знаш да ти лепо стоји кад имитираш пуцање. Хајде још једном, за мене лично.

МАЈКА: Немој, синко, још ми звони у ушима. Немој, Бибице, љуби те твоја мамица.

ДОКТОР: Рекао сам милион пута да ме не зовете Биба.

(Жени)

Спреми ми сиво одело и кратке чизме.

ЖЕНА: Откуд сад то?

ДОКТОР: Спреми и не трепћи!

ЖЕНА: Уз ватромет пристаје тамно са белом кошуљом, лептир машном и марамицом за мали џеп од истог материјала.

ДОКТОР: Сиво! Рекао сам да спремиш сиво одело и кратке чизме.

ЖЕНА: Шта ћемо сад, нас две јаднице. Поквариће нам све што смо смислиле!

- МАЈКА: Слушај ти, Бибо, нас две смо...
- ДОКТОР: До ватромета има још пет сати и два минута! Таман да се још неколико пута пресвучем.
- ЖЕНА: Да не намераваш, можда, да некуд изађеш?!
- ДОКТОР: Од данас моји пословни састанци имају третман државне тајне, је л' јасно?!
- ЖЕНА: Шта је с тобом, Бибо? Не могу да те препознам. Како замишљаш наш будући живот ако су између нас државне тајне!
- МАЈКА: Него шта него ће да буду тајне! Само ће мени да их повери, ја сам му најближа.
- ЖЕНА: Кад на врби сврби грожђе!
- ДОКТОР: Хајд' у другу собу, па се свађајте. Чекај, чекај, где ми је опасач!
- МАЈКА: Тамо где си га оставио, срам те било.
- Доктор је међушим нашоо ојасач, ојасео се, узео кућицу за виолину.*
- ЖЕНА: Шта ћеш с тим? Ниси свирао откако сам пристала да се удам за тебе!
- ДОКТОР: Мало музицирања уочи ватромета.
- ЖЕНА: Шта да кажем ако те неко тражи?
- ДОКТОР: Реци да шетам око куће.
- ЖЕНА: Са виолином?
- МАЈКА: Немој да нас брукаш пред суседима. Ниси вежбао откако сам ти је купила.
- ДОКТОР: Ти си вежбала уместо мене, мајко. Зар си заборавила? *(Жени)*
Свима реци: шета са виолином око куће, сећа се неостварених жеља своје младости.
- ЖЕНА: Ништа не разумем. Нека магла се увукла у наш живот.
- МАЈКА: Одавно га нисам тукла. Децу треба тући док су још жива.
- ЖЕНА: Увек сте грешили, мајко. Децу треба оживљавати батинама. Тако се каже у духу нашег језика!
- Доктор оде са виолином. Оне љушнице пируйкају у месту.*

ЗАВЕСА

ТРЕЋИ ЧИН

Сцена I

Бар.

ДОКТОР: Охохо, ала овде фино смрди.

МАКСА: Прчетина, увозна и домаћа.

ДОКТОР: Баш смо згодно место одабрали.

МАКСА: Ви ништа случајно не радите.

ДОКТОР: Револуције су дражесне само док трају. После наступа монотонија као вечити победник. Је л' ме дуго чекаш?

МАКСА: Пет минута које ћу да памтим целога живота.

ДОКТОР: У томе је чар револуције, младићу! До јуче би гутао овде дим, венуо под рефлекторима, а сад, ево, донео сам ти ову виолину да на њој одсвираш своју најлепшу партитуру. Аутоматска је. Само притиснеш, сама ради.

МАКСА: Али, претходно мало и нанишаним.

ДОКТОР: Замислиш линију, вучеш цев по њој.

МАКСА: Као на часу цртања.

Макса цвокоће.

ДОКТОР: Шта је сад, наш млади хероју?

МАКСА: Мени ништа. То моји зуби поскакују.

ДОКТОР: Као да си се скроз смрзо.

МАКСА: Све ми се смрзло а нарочито ја цео.

ДОКТОР: Панта реи. Брзо ће и то проћи. Погледај унаоколо, раскрави се. Ко би рекао да у овој нашој јадној земљи има оваквих месташца. Жао ми је што не могу више да им се посветим.

МАКСА: Ваљда ће доћи и та добра времена.

ДОКТОР: Келнер!

Дојрчи Кехил, одевен у келнера.

Сцена II

КЕХИЛ: Господа желе?
ДОКТОР: Флашу вискија и три чаше!
КЕХИЛ: Који виски, молићу лепо?
ДОКТОР: Црни са белом етикетом.
КЕХИЛ: То је све?
ДОКТОР: И проминцле.
КЕХИЛ: Са бандеролом?
ДОКТОР: Подразумева се.
Кехил оде.

Сцена III

МАКСА: Нешто ми је познат овај келнер.
ДОКТОР: И мени.
МАКСА: Кад сте наручили проминцле, он ни да трепне!
ДОКТОР: Зашто би трепнуо, кад је то његова ужа специјалност.
МАКСА: Докторе, ви сте чудо од човека. Па тај келнер је....наш уважени професор Кехил!
ДОКТОР: У овом послу расејаност скупо кошта, драги наш Максо. Мораћеш много да тренираш.
МАКСА: Трудићу се, господине председниче. Што се професора тиче...мора му се признати да је вешт у прерушавању.
ДОКТОР: Сви ми смо његови ученици у том погледу. Прерушавање и пресвлачење, те две дисциплине сваки револуционар мора да савлада пре свих осталих, уколико не жели да га сопствена мајка поједе.
МАКСА: Мајка?
ДОКТОР: Чуо си, ваљда, да револуције једу своју децу.
МАКСА: Али зашто је тренутно келнер!?
ДОКТОР: Много питаш, Максо. Узећемо проминцле и терамо даље.
МАКСА: А виски?
ДОКТОР: Стрпљење, младићу, то је такође важна ставка.
Кехил њилази са њићем и њакетњићем на њиаци.

Сцена IV

- КЕХИЛ: Изволите, господо. Надам се да ћете бити задовољни.
ДОКТОР: Где је трећа чаша?
КЕХИЛ: На службеном путу.
ДОКТОР: Већ?
КЕХИЛ: Управо.
ДОКТОР: Сјајно! То је напросто савршено!
КЕХИЛ: Тако ми то радимо.
ДОКТОР: Моћи ћемо на миру да испијемо које пићенце. Сем тога, не морамо да теглимо ту чашу и да стрепимо. У ваше здравље!
КЕХИЛ: Само ви пијте, ја морам да кренем.
ДОКТОР: Докле сте још на дужности?
КЕХИЛ: Још осамнаест секунди.
ДОКТОР: Онда, до скорог виђења.
КЕХИЛ: И ја вама желим много среће.
*Кехил одјур*и са *послужавником*.

Сцена V

- МАКСА: Ништа не разумем.
ДОКТОР: Твој посао се не састоји у томе да разумеш, него да радиш. Да ми испијемо, шта велиш?
МАКСА: У ваше здравље.
Куцну се, испију.
ДОКТОР: Какво пиће, а?
МАКСА: Никад овакво нисам пробао.
ДОКТОР: Ја ћу још једно, а ти одмори. Неко треба да држи волан и виолину.
МАКСА: Не брините, господине докторе, ако сам могао да савладам Барта, Фукоа, Делеза, Бодријара и Патка Пају ваљда ћу моћи да држим волан и да свирам истовремено.
ДОКТОР: Ма хоћеш, наравно да хоћеш. Уф, какво масно месташце. Штета што морамо да кренемо.

- МАКСА: А неки кажу да нам је земља сиромашна и заостала.
 ДОКТОР: Увек је било критизера и биће их.
 МАКСА: Такве треба средити заувек, као коров.
 ДОКТОР: Поправљаш се. Како твоји зуби, је л' се још тресу?
 МАКСА: Наредио сам им да престану.
 ДОКТОР: Правилно.
 МАКСА: Само да неки мрдне, одмах га вадим!
 ДОКТОР: Тако је, Максо.
 МАКСА: Једва чекам да нешто радимо. Уби ме ово чекање.
 ДОКТОР: Радимо, младићу, само ти то не примећујеш. Све је рад.
 Еј, девојчице, како си?

Прилази сириниизети.

Сцена VI

- ОНА: Није лоше, мајсторе. А ти?
 ДОКТОР: Полудобро. Седи са нама.
 ОНА: Полудобро? Такав шмекер не сме да буде полудобро.
 А ти, братац?
 МАКСА: Ја сам четвртдобро, секице.
 ОНА: Па шта ћемо у том случају?
 ДОКТОР: Да поправимо ситуацију.
 ОНА: Да је поправимо. То јест, да цирнемо то што има, па се губимо, је л' тако мајсторе?
 ДОКТОР: То ћемо од понедељка. Како стојимо са мувама, девојчице?
 ОНА: Стојимо, још смо на ногама, не падамо на леђа.
 ДОКТОР: Колико?
 ОНА: Довољно.
(Погледа на ручни сати)
 Још три.
 ДОКТОР: Да ли је довољно?
 ОНА: Без бриге, докторе.
 ДОКТОР: Надајмо се.

Сириниизети га пољуби у усна и несјане.

Сцена VII

МАКСА: Ви превазилазите сва моја...

ДОКТОР: Без претеривања. Само мирно и хладно. Преостаје нам још један договор. Мотри шта се дешава. Само мотри.

МАКСА: Разумео сам.

Прилази саксофонистїа

САХ: Да дувнем нешто, газда?

ДОКТОР: Умеш ли да одсвираш нешто у дуету са самим собом?

САХ: За газду и у дуету.

ДОКТОР: Дувни нешто згодно, за ово планетарно доба, за нас, за себе.

САХ: То желим, газда!

Саксофонистїа изведе једну леїу фразу

МАКСА: Тоооо!

Докїор му зачеїи усїа.

ДОКТОР: Ко ти је дао реч? Јесам ли рекао да не мрдаш!

МАКСА: Еуфорија, господине...

Оїеї му зачеїи усїа.

ДОКТОР: Мораћу да вас васпитавам једног по једног. За то ће ми бити потребно 10.000 година.

(Саксофонистїи)

Бе-мол!

Сах одговори м. фразом.

ДОКТОР: Кроз пола сата.

Сах њоїврди музички.

ДОКТОР: Остатак кад то обавимо.

Музичка њоїврда.

ДОКТОР: Чаша на путу.

Саксофон.

ДОКТОР: Јато без птица.

Саксофонистїа се раздува, Докїор му да знак да се удаљи.

Сцена VIII

- МАКСА: Ако се не варам и овај ради за нас.
- ДОКТОР: Не вараш се.
- МАКСА: Како сте успели?
- ДОКТОР: Шта сам успео?
- МАКСА: Да од једног барског музичара направите борца!
- ДОКТОР: Прво је био борац, онда је добио задатак да научи саксофон.
- МАКСА: Невероватно! Стидим се што су ми зуби на почетку цвокотали.
- ДОКТОР: И треба да се стидиш. Али не много. Тек ће ти цвокотати. Забринуо бих се да ти не цвокоћу.
- МАКСА: Да тргнем још једно пиће, боље ћу да возим.
- ДОКТОР: Од оног како ти возиш нема боље. Те тако нема ни пића.
- МАКСА: Хвала, господине председниче.
- ДОКТОР: Ја могу, ти не.
- МАКСА: Да, господине председниче.
- Сића себи, исјија.*
- ДОКТОР: Можда се питаш зашто себи дозвољавам оволико пићенца?
- МАКСА: Не питам се.
- ДОКТОР: И боље што се не питаш. Можда се питаш шта ми то заправо радимо?
- МАКСА: Не питам се. Знам да ви све радите савршено.
- ДОКТОР: Нема савршених. Нисам толико блесав да у то верујем. С обзиром да ме ниси ништа питао, објаснићу ти о чему се ради. Хајд' уздравље.
- МАКСА: Живели ми ви, докторе.
- ДОКТОР: И ти мени. Дакле, пошто смо све привели крају, закључио сам да су људи из прве линије истрошени. Сагорели, готови, неупотребљиви! Нису имали намеру да се мењају. Човек који се не мења је мртав. Друштво које воде мртваци нема никакве изгледе да преживи. Шта ће ми мртваци? И тако, поузданост људи из прве линије претворила се у непоузданост као што су они,

некада живи, постали неживи. Непоузданост је знак зрелости, зар не?

МАКСА: Задивљен сам вашим разматрањем. Ни Ален Филкен-краут не би умео боље да изложи тако дубоку ствар.

ДОКТОР: И тако, осим што нису показали знаке да треба наставити наш покрет потпуног завођења реда у друштву, почели су да се грабе за власт на ситно. Не против мене, него између себе. Али, већ то је против мене. Нису схватили. Пример су моји први помоћници. Стога, принуђен сам да створим другу линију која заправо постаје прва. Желим способне, оне који ће сарађивати без икакве примисли да раде нешто за себе.

МАКСА: Као на пример она стриптизета и саксофониста. Одушевили су ме начисто!

ДОКТОР: То је лепо с твоје стране, Максo. Разумеo си ствар боље од Кехила и многих других. Ето, то је та прича. А сад идемо да видимо шта ми раде моји помоћници.

МАКСА: Раде вам о глави, докторе. Не треба се заваравати.

ДОКТОР: И нећемо се заваравати. Је л' наштимовна та виолина?

МАКСА: И подмазана!

Одлазе.

Сцена IX

Брисани ѝросїор.

ПОМОЋНИК I: Да?

ПОМОЋНИК II: У потпуности.

ПОМОЋНИК I: Нога?

ПОМОЋНИК II: Нипошто.

ПОМОЋНИК I: Зар и ти!

ПОМОЋНИК II: Шта сам сад погрешео?

ПОМОЋНИК I: Обратио си ми се неслужбеним језиком на службеном месту.

ПОМОЋНИК II: Још се нисмо уходали, ето зашто.

ПОМОЋНИК I: Да се не понови!

ПОМОЋНИК II: Господине, будући докторе председниче, неће се поновити!

ПОМОЋНИК I: Верујем ти. А док ти верујем, биће ти добро.

Сцена X

Са сџране, доџле скривени, џомаљају се Докџор и Макса.

- МАКСА: Спреман сам, господине председниче.
 ДОКТОР: Још мало стрпљења, Максо. Нека се искажу до краја. Једном, историјске истине ради, обелоданићемо њихову заверу до најмање ситнице.
 МАКСА: Ако их сад побијемо, свеједно је шта се дешавало. Обелоданићете оно што вам одговара.
 ДОКТОР: Напредујеш, младићу. Чак одвише брзо.
 МАКСА: Само се трудим да не заостанем, господине председниче.

Помоћници сад разговарају ћесџовима и мимиком.

- МАКСА: Шта сад раде!?
 ДОКТОР: Конферишу.
 МАКСА: Ни оно мало пре нисам разумео.
 ДОКТОР: Те технике и дебили савладају.
 МАКСА: Шта сад говоре?
 ДОКТОР: Деле кајмак.
 МАКСА: Наш кајмак?
 ДОКТОР: Они мисле да је њихов.
 МАКСА: А нама?
 ДОКТОР: Дупло голо. Да, управо су донели ту одлуку. Јеси ли спреман да одсвираш једну песмицу снова за те јуначине?
 МАКСА: Ко никад.
 ДОКТОР: Изволи, млади уметниче!

Макса џусџи рафал из машинке. Докџор иза њеђових леђа извади џишџољ са џриђушвачем, нишани у Помоћника I који џадне. Докџор одмах џикрије оружје испод сакоа.

Сцена XI

Докџор и Макса се рукују, ћесџиџају један друђома. Помоћник II се држи за нође, рањен је.

- ДОКТОР: Но, како је, земљаче? Дуго се нисмо срели.

- ПОМОЋНИК II: Зелене пертле, једине слатке, напредне зелене пертле које сам икада гајио у свом срцу!
- ДОКТОР: То ми је одавно познато. А господин бивши први помоћник, шта он мисли?
- МАКСА: Као да је господин мртав или се прави.
- ДОКТОР: Није ваљда мртав?
- МАКСА: Недостаје му пола главе, не разумем како се то десило. Циљао сам у ноге, по вашем наређењу.
- ДОКТОР: Шта је ту је. Не лупај главу око тога, биће ти потребна. Руку на срце, тај земљак је заслужио да се одмори.
- ПОМОЋНИК II: Да, баш тако. Често се жалио да је преморен!
- ДОКТОР: А ти, ниси ли и ти превише радио и преморио се?
- ПОМОЋНИК II: Ја сам радио али сам и забушавао.
- ДОКТОР: Забушавао? То није лепо.
- ПОМОЋНИК II: Њему сам забушавао!
- ДОКТОР: Тако је већ знатно боље.
- МАКСА: Историја ће и о томе имати шта да каже.
- ПОМОЋНИК II: Спреман сам да докажем своју вечну оданост!
- ДОКТОР: Најпре извештај! Шта сте све у међувремену мутили?
- ПОМОЋНИК II: Извештај је спреман, висости! Секунда, терца, кварта и квинта у диму. Апарат у хлађењу. Сапуница на трonoшцу. Кехилитис у опадању. Муве у врбацама.
- ДОКТОР: Кахилитис у опадању?
- ПОМОЋНИК II: Да, висости. Убрзано опадање захваљујући, ако допустите, мојој двострукој лојалности.
- ДОКТОР: А оранж ђус?
- ПОМОЋНИК II: Прокисао.
- ДОКТОР: Нисте губили време, мора се признати. Хм... Тако дакле... Тако... Хм... У реду! Извештај је прихваћен. Револуција се наставља!
- ПОМОЋНИК II: Живела револуција!
- МАКСА: Живела револуција!
- ДОКТОР: Не дерњајте се. Сад је време за рад а не за дреку. Дакле, прво: подупрети трonoжац!

- ПОМОЋНИК II: Јасно као дан. Она једна нога је начисто отпала.
Указује на нейомичног Помоћника I.
- ПОМОЋНИК II: И сад се поставља питање шта ћемо са примом!
- ДОКТОР: То те занима, тицо?
- ПОМОЋНИК II: Због посла, височанство.
- ДОКТОР: Да му поверујемо, Максо?
- МАКСА: Зар после свега? После кајмака и осталог?
- ПОМОЋНИК II: Верујте ми, госн возачу, ја сам вас одувек волео као свога сина, и више!
- МАКСА: То ми је сметало, с обзиром да нисте много старији од мене.
- ПОМОЋНИК II: Утолико више сам вас волео, господине, скоро као сопственог оца.
- МАКСА: Љубоморан сам на вашег оца.
- ПОМОЋНИК II: Ма лупетам. Волео сам вас више, сто пута више од њега!
- ДОКТОР: Ја бих му поверовао, Максо. А пропо, шта ћемо са другим помоћником?
- МАКСА: Ви одлучујете о свему.
- ДОКТОР: Кога ћу да питам ако не свог првог помоћника?
- МАКСА: Мислите на мене?!
- ДОКТОР: На тебе, драги мој најближи сараднице.
- МАКСА: У том случају...овај...потпуно сам уверен да ћете непогрешиво одабрати и свог другог помоћника.
- ДОКТОР: Thanks на подршци. Пошто морам брзо да дејствујем, нека мој бивши други помоћник постане мој садашњи други помоћник. Искусан је, опекао се па ће умети убудуће да се чува нових опекотина. Надам се да не грешим.
- ПОМОЋНИК II: Мало је рећи да сам се опекао... Али то се неће поновити. Хвала на поверењу, висости.
- ДОКТОР: Доообро, и то смо завршили. Нека други помоћник стоји ту и чека док нас двојица не обавимо последњу акцију.
- ПОМОЋНИК II: Разуме се да ћу стајати, али једино ако ме неко држи, јер су ми обе ноге прострелене. Извињавам се због тога, то је напросто чињеница.

- ДОКТОР: Да, то је чињеница. Кад је тако, онда лези ту и чекај нас.
(Макси)
А ти ћеш да будеш шофер још до краја вечери. Или да узмемо такси, ако те то вређа, с обзиром да си сада мој први помоћник.
- МАКСА: Не верујем таксистима. Краду на километражи. Осим тога горим од жеље да што више допринесем нашој праведној борби.
- ПОМОЋНИК II: Браво, колега! Бравоооо!
- ДОКТОР: Надајмо се, господо, да ћемо вечерас имати прилике да се узајамно хвалишемо на мом балкону одакле ћемо да гледамо величанствени ватромет, а дотле има да се пљуне у шаке и да се одради преостало. Максо, виолину у шаке и правац – концерт! А ти, други помоћниче, настој да се довучеш на балкон. Касније ћемо те послати најбољим лекарима.
- ПОМОЋНИК II: Захваљујем, господине председниче, ово вам никад нећу заборавити.

Доктор и Макса оду на једну стирну, Помоћник II бауља на друзу.

Сцена XII

Код Телефона у стјану.

- ЖЕНА 2: Сад знам зашто те твоји шефови зову Телефон!
- ТЕЛЕФОН: Могла си и раније да се сетиш.
- ЖЕНА 2: Какво глупо занимање! Обећавао си ми, на самом почетку, да ће све то да потраје неколико дана и ето тебе на новој дужности. Шта све ниси споменуо! Министар за ово, начелник за оно, адмирал за ово и оно.
- ТЕЛЕФОН: Вечерас је све готово. Знаћемо како су карте подељене.
- ЖЕНА 2: А ја? Шта сте мени наменили!
- ТЕЛЕФОН: Зашто теби нешто да наменимо?

ЖЕНА 2: Најпре, зато што сам твоја жена. А затим, што сам чувала тајну да је тај телефон од кога су сви дрхтали једна петпарачка измишљотина! Узели тебе, ситног глумца, да дреждиш ту и да говориш неке будалаштине, пертле, паприкаши...Срећом да ниси умислио да имаш власт коју си глумио!

ТЕЛЕФОН: Ко је, бре, ситан глумац!?

ЖЕНА 2: Па какав си? Да ниси крупан?

ТЕЛЕФОН: Чуће се вечерас.

ЖЕНА 2: А ја!?

ТЕЛЕФОН: Не дерњај се, очекујем важан позив, морам да будем смирен.

ЖЕНА 2: Питам те још једном: шта сте мени наменили?

ТЕЛЕФОН: Кад си већ толико запела, нека ти буде! Поставићемо те за управницу националног позоришта, је л' ти доста? Увек си желела нешто тако.

ЖЕНА 2: Да те цоким! Погодио си моју највећу жељу. О јаааој, кад постанем управница шта ћу све да урадим. Укинућу ове досадне, извештачене, псеудоинтелектуалне, псеудонародњачке, псеудопсеудистичке представе, јааао како ће публика на нагрне овде, мораћемо да проширимо врата, не, направимо улаз са двадесет и осам врата да се људи не гурају...

ТЕЛЕФОН: Чекај мало, као да сам нешто чуо.

Саксофон у даљини налик на њозив.

ТЕЛЕФОН: Остави ме сад мало да радим.

ЖЕНА 2: Само да те цоким!

Она га њољуби и одлејриша.

Сцена XIII

Телефон узме један левак у који звирне.

ТЕЛЕФОН: Упадај! Слободно је.

Уђе Сирријџизеџа.

ТЕЛЕФОН: Извини што си чекала, једва сам се отарасио ове моје фуксе. Вас две као да сте у договору. Никад није навалентна као кад ти долазиш.

ОНА: Могла сам још да причекам. Кад си ти у питању моје време није скупо.

ТЕЛЕФОН: Знам врло добро колико није скупо. Шта је са промин-цлама?

ОНА: Ту су.

Даје му кесицу нечеџа.

ТЕЛЕФОН: Штета што нас послови јуре, могли смо мало...

ОНА: Надокнадићемо нас двоје.

ТЕЛЕФОН: Хај'мо на брзака!

ОНА: Морам да се спреим за ватромет. Сем тога, чујеш ли?

Саксофон, вечерњи ѝозив.

ТЕЛЕФОН: Пун ми је куфер и њега.

ОНА: Убрзо ћемо сви да будемо премештени на нове дужности.

ТЕЛЕФОН: Никад дужи дан од овога.

ОНА: Проћи ће, не брини.

Она ља ѝољуби у усѝа, оде.

Сцена XIV

Мрак.

МАКСА: Где смо?

ДОКТОР: У мраку.

МАКСА: Шта ћемо сад?

ДОКТОР: Пипај.

МАКСА: Шта да пипам?

ДОКТОР: Пипај мрак.

МАКСА: То и радим.

ДОКТОР: Пипај још.

МАКСА: Као да смо у некој соби.

ДОКТОР: По чему закључујеш?

МАКСА: Напипао сам неке ноге.

ДОКТОР: Какве су?

МАКСА: Танке, дугуљасте.

ДОКТОР: Колико их је?

МАКСА: Четири. Све су исте.

ДОКТОР: Да то није нека столица?

- МАКСА: Неодољиво исправан закључак, господине председниче.
- ДОКТОР: Седај на њу.
- МАКСА: Речено – учињено.
- ДОКТОР: Вади виолину из кутије!
- МАКСА: Али...зар нам није неопходна мета?
- ДОКТОР: Много питаш.
- МАКСА: Виолина је спремна.
- ДОКТОР: Сад ћеш лепо да свираш увис. Истроши цело гудало.
- МАКСА: Да сачувамо који метак за сваки случај?
- ДОКТОР: Нема потребе. Ово радимо за твоје добро.
- МАКСА: Хвала, иако не разумем.
- ДОКТОР: Какав би ти био први помоћник ако у пресудним тренуцима не остављаш трага о свом херојству. Према томе, у извештају ће писати да смо били опкољени, непријатељ надире, десет на једнога, двадесет на двојицу, нећемо се предати, напред, јуууриш, паљба!
- МАКСА: Господин председник је геније.
- ДОКТОР: Не жвалави. Рекао сам: паљба!
- Рафал из машинке.*

Сцена XV

На балкону, широко вайромейа.

Ту су Докѿор, Жена, Мајка, Бибиш & Сироѿица, Макса, Помоћник II, Кехил, Сѿриѿиѿизетѿа, Телефон, Жена 2, Саксофонисѿа, Тв-режисер.

- КЕХИЛ: *(Докѿору)*
Ко би рекао да ћемо после свега да се нађемо у овом саставу. Просто не верујем својим очима.
- ДОКТОР: Револуција је као лото, професоре. Већина остане у бубњу.
- КЕХИЛ: Све-све, али ово... Чудно, сасвим чудно.
- ДОКТОР: Чудно у позитивном или у негативном смислу?
- КЕХИЛ: Наравно... радујем се нашој победи, само...
- ДОКТОР: Само – шта?

- КЕХИЛ: Тешко се привикавам. Никога овде не познајем. Наши другови са којима смо кренули...нема их. Вихор је однео оне праве.
- ДОКТОР: Да ви нисте можда носталгичар?
- КЕХИЛ: Размишљао о свему, ето.
- ДОКТОР: Маните се глупости, поштовани. Уживајте у ватромету. Ако пропуштате садашњост, ни прошлост вам неће бити лепа, будућност поготову.
- ЖЕНА: Јаао какве ракетице, какве прскалице, гледајте људи! То само наш Биба уме да приреди!
- МАЈКА: Тукла сам га на време, зато је такав испао.
- ДОКТОР: Сад ће снопови. Небо ће постати опет чедно, са ватром пуном нових обећања.
- МАКСА: Наш најмилији председник је прави песник!
- ПОМ. П: Што ја волим ракетице! Ноге ме одмах не боле.
- БИБИШ: *(Сиротици)*
Хајдемо у ормар да ти покажем пуслипаке. Овоје глупо. Губимо време.
- СИРОТИЦА: Биће нам вруће у твом ормару.
- ДОКТОР: *(Жени)*
Која је та мала са нашим сином?
- ЖЕНА: Станује одмах поред нас.
- ДОКТОР: Да није то она сиротица о којој ми је Бибиш причао?
- ЖЕНА: Баш ми је нека сиротица. Њен отац је амбасадор најмоћније земље света.
- ДОКТОР: Најзад да и Бибиш допринесе општој ствари.
- ЖЕНА: Не знам ја шта ће ту да буде.
- СИРОТИЦА: *(Бибишу)*
Биће нам мрачно.
- БИБИШ: Певаћеш ми као и увек. Твоја песма ће осветлити ормар лепше него што ове ракете осветљавају њихово хладно небо.
- СИРОТИЦА: Гле, па ти си напредан! То ми се допада.
- БИБИШ: Једном ће се то много боље видети.
- СИРОТИЦА: Зашто многи кажу да ниси нормалан?

- БИБИШ: Ненормални морају нормалне да назову ненормалним. Зар не видиш ко су сви они? Зар заиста не видиш!?
- СИРОТИЦА: Видим. Слично је и у мом окружењу. Хајдемо у твој ормар. Тамо ћемо бити у свом свету!

Они оду са балкона.

Остали се осврћу за њима.

- ДОКТОР: Гледајте ватромет! Пустите омладину нека слободно дише! Наступа време слободе, истинске демократије!

Сви се окрену ка ватромети.

- МАЈКА: Шта је то са вашим ногама, господине?
- ПОМОЋНИК II: Изгубио сам их у рату.
- МАЈКА: Тако је то са несташном децом. Да сам ја ваша мајка, не бисте ишли у рат.
- ПОМОЋНИК II: Не могу да прежалим што нисте моја мајка, госпођо.

Ватромет.

- МАКСА: Једно ми није јасно, господине председниче...
- ДОКТОР: Само једно?
- МАКСА: Безброј тога ми је нејасно, али једно ми је посебно несхватљиво.
- ДОКТОР: Питај, драги младићу.
- МАКСА: Није ми јасно ко је убио мог претходника. О томе стално размишљам. Нишанио сам по ногама, а он пао са рупом на челу. То је необјашњиво!
- ДОКТОР: Како да не падне, кад му је чело пробушено?
- МАКСА: Знам, али откуд тај метак?
- ДОКТОР: Невидљиви редовно циља у чело. Тако је најсигурнији да ће посао бити обављен. А има и неких естетских разлога. На пример, погођени одмах пада, без трзања и без јаукања.

Кехил прислушкује. Доктор њо примети, али се не обазире.

- МАКСА: Први пут чујем за Невидљивог.
- ДОКТОР: Важно је да он зна за тебе.
- МАКСА: Није ваљда!?

- ДОКТОР: А још важније је да те прихвата. Због чега би ти иначе спасавао главу? И теби и многим нашим људима.
- МАКСА: Не знам кад ми је спасао главу, али волео бих да му захвалим.
- ДОКТОР: Већ си му захвалио.
- МАКСА: Кад? Како?
- ДОКТОР: Он је са нама. И он воли ватромет. Је л' тако драги професоре?
- КЕХИЛ: Овај... опростите, нисам пратио шта сте говорили.
- ДОКТОР: Приметио сам да нисте пратили. Много сте ми замишљени вечерас. Зашто не уживате у нашем делу? Уживајте. То је и ваше дело. Тмурне мисли одложимо за другу прилику.
- КЕХИЛ: Волео бих да се сретнемо чим будете имали времена. Јер и ја имам понешто да вас питам.

Вајпромет̄, музика, т̄ојови, иш̄д.

Замрачење.

Сцена XVI

Доктор и Кехил на пројсценијуму.

- КЕХИЛ: Бићу отворен до краја. Све време наша служба је пратила ваше кретање. У интересу ваше сигурности, разуме се. Нисмо наишли ни на један траг тог нашег Невидљивог. Служили смо се најмоћнијим средствима савремене технологије. Ништа нисмо пронашли.
- ДОКТОР: Нисте једини који прецењује способности савремене технологије. Својевремено сам на вашим предавањима чуо и друкчије мисли. Цитирали сте, на пример, Нова-лиса који каже: “Више смо везани за невидљиво него за видљиво”. А затим, ваш омиљени мислилац Мајмонидес...
- КЕХИЛ: Оставимо сад моја предавања! Све су то биле само речи. Брбљање. Да, брбљање. Живот је показао нешто друго. Та наша борба...та моја борба у нашој борби...Та моја борба не би имала никаквог смисла ако служим некога кога не познајем, неког Невидљивог!

ДОКТОР: Кад смо већ дотле стигли, драги професоре, тренутак је да вам Невидљиви захвали на дугогодишњој сарадњи и да се рукује са вама.

Доктор му ђружи руку.

КЕХИЛ: Ви!? Тај Невидљиви сте ви лично, докторе? Какав сам био магарац. Како сте могли да ми промакнете!

ДОКТОР: Зато што сам био невидљив.

КЕХИЛ: Честитам. Сјајна замисао. Невидљиви је могао да постоји само док је с тим био упознат један једини човек. Честитам од свег срца.

ДОКТОР: Он и даље постоји, професоре, јер ни сад о томе нико ништа не зна..

КЕХИЛ: Осим мене!

ДОКТОР: Сами сте рекли да Невидљиви може постојати ако је са њим упознат само један човек. Према томе...

Доктор вади њишиољ са ђриџушивачем.

КЕХИЛ: Јесте ли полудели, докторе!

ДОКТОР: Не бих рекао, уважени.

Нишани у Кехила.

КЕХИЛ: Врати то говно у џеп, срам те било! Зар сам те томе учио?

ДОКТОР: Све су то биле празне речи, брбљање. Малочас сте признали, уважени. принуђен сам да бирам: или ви или Невидљиви. Ако вас поштедим, жртвоваћу њега, је л' тако? Реците, молим вас, ко је важнији: ви или он? Од вас сам чуо да је систем важнији од појединца, према томе? Је л' и то било брбљање? Реците, изволите, изјасните се!

Кехил занемео.

ДОКТОР: Хвала вам што се бар једном слажете са самим собом. принуђен сам и ја да се сложим.

Пуца у Кехила.

Мрак

ЗАВЕСА